

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/909/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112216915
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2112216915.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Holiča a sudkýň JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Zlatice Javorovej vo veci žalobcov: 1/ M. Y., nar. X. Z. XXXX, bytom O. XXX, 2/ maloletá W. Y., nar. XX. M. XXXX, bytom O. XXX, 3/ maloletý O. Y., nar. XX. M. XXXX, bytom O. XXX, všetci zastúpení splnomocnenkyňou: EQUIDEM - advokátska kancelária, s.r.o., Trnava, Hornopotočná 1, IČO: 36 869 031, proti žalovanej: Fakultná nemocnica Trnava, Trnava, A. Žarnova 11, IČO: 00 610 381, zastúpenej splnomocnenkyňou: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o., Trnava, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 6. mája 2015 č. k. 19C/96/2012-187 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej **p o t v r d z u j e .**

V časti náhrady trov konania rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/ náhradu trov konania vo výške 632,39 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám splnomocnenej zástupkyne žalobcov.

Žalobcom 1/, 2/, 3/ nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 100.000 eur, žalobkyni 2/ sumu 35.000 eur a žalobcovi 3/ sumu 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal im náhradu trov konania vo výške 635,39 eur k rukám ich splnomocnenej zástupkyne, splatnej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13 ods. 2, 3, § 15 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Vecne zdôvodnil porušením povinností žalovanej, ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, neposkytnutím správnej zdravotnej starostlivosti po pôrode nebohej G. Y. (manželky žalobcu 1/ a matky maloletých žalobcov 2/ a 3/), čo malo za následok jej smrť. K. Y. bola prijatá na gynekologicko-pôrodnícku kliniku žalovanej 14. júla 2011 o 16:12 hod. s diagnózou parturiens - rodička. Napriek bezkomplikovaného priebehu pôrodu ukončeného o 21:45 hod. došlo k úmrtiu menovanej, pričom bezprostrednou príčinou smrti bol šokový stav a zlyhanie cirkulácie na základe vykrvácania do dutiny brušnej. Dôvodom krvácania (prvotnou príčinou smrti) bola nerozpoznaná prasklina jazvy maternice po predchádzajúcom cisárskom reze. Z výsledku šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplývalo, že po každom spontánnom pôrode po predchádzajúcom cisárskom reze, je nutné vykonať digitálnu revíziu (vyšetrenie

prednej steny maternice, za účelom vylúčenia jej ruptúry). Hypotenzia a tachykardia spolu s poklesom hemoglobínu u menovanej a to aj s pohľadom na anamnézu cisárskeho rezu a vykonanej manuálnej lýže placenty, svedčili pre možné krvácanie do dutiny brušnej. Eventuálne krvácanie bolo možné jednoducho a rýchlo overiť USG vyšetrením, ktoré by potvrdilo, resp. vylúčilo prítomnosť tekutiny v dutine brušnej a umožnilo by aj overiť, či je dutina maternice prázdna a či je predná stena maternice celistvá. Nevykonanie USG vyšetrenia (ako jednoduchej a dostupnej metódy), resp. neskorú realizáciu CT vyšetrenia, bolo treba považovať za neadekvátny postup pri monitorovaní stavu so známami rozvoja hypovolemického (vznikajúceho z dôvodu strát cirkulujúceho objemu krvi) šoku, nereagujúceho na liečbu. Nediagnostikovanie krvácania následne viedlo k rozvoju komplikácií, majúcich za následok úmrtie rodičky. Zaužívané štandardné diagnostické postupy neboli dostatočne využité (USG vyšetrenie, skoršia realizácia CT vyšetrenia, MR), čo viedlo ku skutočnosti, že adekvátne liečebné postupy nemohli byť aplikované v plnom rozsahu. Časový priestor na diagnostické a aj liečebné zákroky pritom existoval a bol dostatočne dlhý. Úrad preto konštatoval porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súd prvého stupňa konštatoval aj vecnú pasívnu legitimitáciu žalovaného v konaní, z dôvodu, že K. Y. bola prijatá do ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia, akým je fakultná nemocnica, pričom zásah do práv bol spôsobený zamestnancom žalovanej, ktorý za zavinený postup non lege artis je v zodpovednostnom vzťahu voči svojmu zamestnávateľovi (teda žalovanej podľa pracovnoprávných predpisov). Porušením zákonných povinností poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktoré malo za následok smrť K. Y., bola preukázaná aj príčinná súvislosť medzi uvedenými dvoma atribútmi zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov. Závažný neoprávnený zásah konkrétne spočíval v závažnom narušení súkromného a rodinného života žalobcov, keď smrťou manželky (žalobca 1/) navždy stratil možnosť viesť rodinný a súkromný život, vrátane výchovy detí, spolu s manželkou ako so ženou, s ktorou si založil rodinu. Žalobkyňa 2/ mala v čase úmrtia 4 roky, bola teda v útlom veku, kedy je matka pre dieťa nenahraditeľná. Žila od narodenia s matkou a bolo medzi nimi vytvorené citové puto. Žalobca 3/ navždy stratil možnosť poznať svoju matku a žiť s ňou. Obidve deti stratili navždy možnosť vyrastať v úplnej rodine so svojimi rodičmi. Trauma zo smrti manželky a matky je preto neodstrániteľná. Smrť K. Y. teda nezvratne zasiahla do života jej najbližších, čím je celá rodina ochudobnená a ide o nenapraviteľný stav. Pri určení výšky peňažnej náhrady súd prvého stupňa prihliadal na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ako i na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti, ktorého následkom bola smrť manželky a matky žalobcov, aj na dôsledky vyvolané jej smrťou. Súd prvého stupňa zdôraznil, že sa jednalo o obzvlášť hrubé zanedbanie zdravotnej starostlivosti, keď časový priestor na diagnostické aj liečebné zákroky existoval a bol dostatočne dlhý. V prípade, kedy bolo nutné vykonať digitálnu revíziu dolného segmentu prednej steny maternice, za účelom vylúčenia ruptúry maternice, toto vyšetrenie nebolo vopred vôbec vykonané. Námietku premlčania vzneseného žalovanou voči nároku uplatňovaného maloletými žalobcami súd prvého stupňa kvalifikoval ako nedôvodnú. Návrh na vstup maloletých žalobcov ako ďalších účastníkov do konania a uplatnenie ich nároku na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bol prednesený splnomocnenou zástupkyňou na súdnom pojednávaní dňa 12. marca 2014 a keďže konanie sa podľa § 79 ods. 1 veta prvá O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) začína na návrh, uvedeným dňom 12. marca 2014 bol predmetný nárok uplatnený žalobcami 2/ a 3/, a to počas plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby (§ 101 O. z.). Skutočnosť nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o pripustení vstupu žalobcov 2/ a 3/ do konania, bol bez právneho významu vo vzťahu k posúdeniu začatia konania o nárokoch žalobcov 2/, 3/ a v prípade nepripustenia ich vstupu, o ich nároku by muselo byť rozhodnuté v samostatnom konaní, ktoré sa považuje za začaté dňom podania ich návrhu na súd prvého stupňa (prednesený na súdnom pojednávaní dňa 12. marca 2014). Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvého stupňa odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. a teda úspechom žalobcov 1/, 2/, 3/, pričom trovy pozostávali z trov právneho zastúpenia 635,39 eur (tarifná hodnota podľa § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2005 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, vo veci ochrany osobnosti predstavovala 2.000 eur, t. j. tarifná odmena za 1 úkon právnej služby činila sumu 91,29 eur; trovy právneho zastúpenia boli priznané za nasledovné úkony: prevzatie a príprava zastúpenia 28. marca 2012, zastupovanie na pojednávaní 22. apríla 2013, odročené bez prejednanja veci, t. j. 1 základnej sadzby tarifnej odmeny činila 22,82 eur, zastupovanie na pojednávaní 22. mája 2013, písomné vyjadrenie vo veci samej z 19. februára 2014, zastupovanie na pojednávaní dňa 12. marca 2014, zastupovanie na pojednávaní 6. mája 2015, režijný paušál v roku 2012 á 7,63 eur, 2x v roku 2013 á 7,81 eur, 2x v roku 2014 á 8,04 eur a 1x v roku 2015 á 8,39 eur, náhrada DPH 20%).

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolania žalovaná navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu prejavila ľútosť nad udalosťou, ktorá sa stala, uznala pochybenie a nikdy ho nespochybnila. Prijala opatrenie voči zodpovednému lekárovi, ako aj opatrenia v zmysle záverov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Žalovaná sa však nestotožnila s výškou náhrady nemajetkovej ujmy, ktorou ju súd prvého stupňa zaviazal k úhrade v prospech žalobcov. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži k zmierneniu následkov vzniknutej ujmy a pri jej stanovení je smerodajných niekoľko faktorov (či bol žalovaný pôvodcom zásahu, či k zásahu do práv došlo úmyselne alebo z nedbanlivosti, či došlo k uspokojeniu v trestnom konaní). Podľa názoru žalovanej je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka. Na rozdiel od českej právnej úpravy právna úprava v Slovenskej republike neobsahuje vyčíslenie hodnoty ľudského života, preto je potrebné hodnotiť všetky relevantné okolnosti prípadu. Na podporu svojej argumentácie žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. októbra 2003 sp. zn. 30Cdo 2005/2003, podľa ktorého súd v každom jednotlivom prípade musí vychádzať z úplného skutkového stavu a v tomto rámci sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 1998 sp. zn. 1Cdo 89/97 pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch musí súd prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, tieto môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Žalovaná sa nestotožnila ani s odôvodnením súdu prvého stupňa, že žalobca 1/ navždy stratil možnosť viesť rodinný a súkromný život vrátane výchovy detí spolu s manželkou, so ženou, s ktorou si založil rodinu. Žalobca 1/ je mladý, zdravý človek, ktorý má stále možnosť nájsť si partnerku, s ktorou môže zdieľať svoje pocity. Časom je daná možnosť nájsť si ženu, s ktorou by vedel založiť novú rodinu a viesť spoločný život a spoločne vychovávať jeho dve deti. V konaní nebolo preukázané, že bolo výraznejšie zasiahnuté do súkromia žalobcu 1/ než do súkromia žalobcov 2/ a 3/. Súd prvého stupňa preto dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec posúdil. Žalovaná tiež poukázala na absenciu dostatočného odôvodnenia vo vzťahu k závažnosti ujmy spôsobenej žalobcovi 1/, v porovnaní s ujmovou žalobcov 2/ a 3/, s poukazom na výšku náhrady za imateriálnu ujmu (s rozdielnymi násobkami pri ich vzájomnom porovnaní). Súd prvého stupňa len stroho skonštatoval závažný neoprávnený zásah do rodinného života žalobcu 1/, v dôsledku čoho označil výšku imateriálnej ujmy ako primeranú. V tejto časti žalovaná označila napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné. Namietala i nesprávny procesný postup súdu prvého stupňa, ktorý si mal v zmysle ustanovenia § 92 ods. 1 O. s. p. vyžiadať súhlas tých účastníkov, ktorí mali na strane žalobcu do konania vstúpiť (splnomocnenkyňa žalobcu 1/ na pojednávaní 12. marca 2014 navrhla, aby do konania na jeho strane vstúpili ďalší účastníci konania). Ide o zákonnú podmienku, opomenutie ktorej spôsobuje nezákonnosť rozhodnutia súdu. Do konania mali pristúpiť účastníci, ktorí pre nedostatok procesnej spôsobilosti musia byť zastúpení zákonným zástupcom. Súd prvého stupňa však žalobcu 1/, ako zákonného zástupcu pristupujúcich účastníkov, nežiadal o udelenie súhlasu so vstupom maloletých detí do konania. Na súdnom pojednávaní dňa 12. marca 2014, na ktorom bol navrhnutý vstup žalobcov 2/ a 3/ do konania, nebol žalobca 1/ ani prítomný. Právny zástupca žalobcu 1/ nebol tak v čase podania návrhu splnomocnený účastníkmi, ktorí mali do konania na základe jeho návrhu vstúpiť a žalobca 1/ mu plnú moc na zastupovanie jeho maloletých detí, ktoré mali vstúpiť do konania ako žalobcovia 2/, 3/, neudelil. Ustanovenie § 92 ods. 1 O. s. p. nepočíta s konkludentným alebo predpokladaným súhlasom žalobcu 1/ len preto, že je zákonným zástupcom účastníkov, ktorí majú do konania vstúpiť. Neboli preto naplnené podmienky na vstup ďalších účastníkov do konania, pre absenciu ich súhlasu. Vstupujúci sa stávajú účastníkmi súdneho konania (so všetkými procesnými právami) až po právoplatnosti uznesenia o ich vstupe do konania. Preto procesné návrhy môžu novovstupujúci účastníci urobiť až po právoplatnosti uznesenia o ich vstupe do konania. Zmenu návrhu však splnomocnenkyňa žalobcu 1/ vykonala pred ich právoplatným vstupom do konania. Touto zmenou boli uplatnené nároky v prospech vstupujúcich účastníkov, ktorí do konania ešte právoplatne nevstúpili. Procesná situácia tak nedovoľovala, aby súd rozhodoval o zmenenom návrhu. V takomto prípade žalovaná označila nárok žalobcov 2/ a 3/ za premlčaný. Keďže v čase podávania návrhov splnomocnená zástupkyňa žalobcu 1/ nezastupovala aj vstupujúcich účastníkov, preto návrh v ich mene a v ich prospech nebola oprávnená urobiť a takýto návrh vo vzťahu k vstupujúcim účastníkom mal byť súdom prvého stupňa zamietnutý. V prípade samostatného procesného spoločenstva, je oprávnený každý z účastníkov konať iba sám za seba, pričom úkony každého z nich nezavazujú ostatných účastníkov. Pokiaľ by sa jednalo o spoločenstvo solidárne (čo žalovaná vylučuje), na zmenu návrhu bol potrebný súhlas všetkých účastníkov vystupujúcich na jednej strane.

Žalobcovia 1/ až 3/ sa k doručenému odvolaniu žalovanej vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zástupcu a navrhli napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. K namietaným procesným vadám zo strany žalovanej poukázali na odôvodnenie uznesenia Okresného súdu Trnava zo 16. apríla 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2014 sp. zn. 25Co/365/2014. Žalovaná svoje protiprávne konanie, ako ani príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním a následkom (smrťou manželky a matky žalobcov) nespochybňovala a nenavrhovala v tejto súvislosti žiadne ďalšie dokazovanie v konaní. Nespochybnila ani zásah do práva na súkromie a práva na rodinný život žalobcov. Platná právna úprava nestanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Túto určuje súd s prihliadnutím na petít žaloby a je predmetom voľnej úvahy súdu. Nemajetková ujma u jednotlivých žalobcov nie je a ani nemôže byť predmetom dokazovania. Úvahy žalovanej, či v dôsledku jej protiprávneho konania došlo k viac alebo menej, alebo o koľkokrát viac alebo o koľkokrát menej, výraznému zásahu do rodinného života a súkromia na strane jednotlivých žalobcov, sú irelevantné. Súd prvého stupňa pri úvahe o primeranosti požadovanej satisfakcie vychádzal predovšetkým zo samotnej žaloby, resp. výšky žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj z celkovej povahy jednotlivých okolností prípadu (prihliadal k intenzite, povahe, spôsobu neoprávneného zásahu charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, trvania nemajetkovej ujmy a pod.). Predmetom žaloby nebolo vyčíslenie hodnoty ľudského života, ale náhrada nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, ktorá vznikla v dôsledku protiprávneho zásahu žalovanej. Pre stanovenie náhrady za vzniknutú ujmu neexistujú žiadne exaktné kritériá, bodové hodnotenia, ako ani metodiky výpočtu. Žalovanej neprislúcha určovať, či žalobcovia budú alebo nie v neskoršom období schopní citovo sa vyrovnáť s trvalou a nemennou stratou, ujmou v ich súkromí a rodinnom živote. Na to nemá žalovaná ani právo, ako ani kompetentnosť, pretože túto ujmu neprežíva. Žalobcovia opísali iný obdobný prípad, v ktorom (v rámci mimosúdnej dohody, po podaní žaloby poškodených na súde) sa žalovaná zaviazala plniť (z titulu náhrady škody na zdraví a náhrady nemajetkovej ujmy) vo výške 480.000 eur (žalovaná ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti pochybila a dopustila sa protiprávneho konania - nevenovala dostatočnú pozornosť monitorovaniu matky a plodu u pacientky po predchádzajúcom cisárskom reze, nesprávne vyhodnotila stav a priebeh pôrodu a udala terminologicky nesprávnu indikáciu na cisársky rez - indikáciou mala byť hypoxia alebo hroziaca ruptúra maternice, nie nepostupujúci pôrod, u maloletého dieťaťa tak došlo k závažnému poškodeniu, s predpokladom vývoja ťažkej psychomotorickej retardácie a detskej mozgovej obrny). Žalovaná sa tiež v priebehu niekoľkých rokov na tom istom oddelení dopúšťala protiprávneho konania (v roku 2009 - 19-ročná žena aj s dieťaťom - exitus, v roku 2011 prípad 32-ročnej ženy - exitus a v roku 2011 to bola 29-ročná žena - exitus). Vážne ohrozovala život a zdravie osôb, ktoré jej v úprimnej dôvere a nádeji odovzdali vládu nad svojím životom a zdravím. Žalovaná nemá v zásade problém uznať a dobrovoľne zaplatiť poškodeným ako náhradu vyjadrenú v peniazoch aj oveľa vyššiu sumu, titulom nemateriálnej ujmy. Tvrdenia žalovanej týkajúce sa možnosti nájdenia novej partnerky označili žalobcovia za nepodstatné a cynické. Súd pri svojom rozhodovaní musí zväžiť kritérium závažnosti ujmy (čím je ujma závažnejšie čo do rozsahu trvania dôsledkov, tým je vyššia jej náhrada v peniazoch). Mal by sa klásť dôraz aj na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. V prípade žalobcov nepripadalo do úvahy morálne zadosťučinenie, pretože došlo k zásadnému a nereparovateľnému zásahu do ich sféry. Pri hodnotení zavinenia je potrebné hrubú nebanalitosť alebo sériu takýchto hrubých nebanalítostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť podstatne prísnejšie a takýto zásah by sa mal prejavovať i vo výške stanovenej relutárnej satisfakcie. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život a je nesporné, že medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Porušením práva jednej osoby môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie aj tej druhej z týchto osôb, tvoriacich rodinné spoločenstvo. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozhodnutie vo veci Niemietz vs. Nemecko z roku 1992, rozhodnutie vo veci Berrhab v. Holandsko z roku 1988), právo na súkromie zahŕňa aj rozvíjanie a možnosť rozvíjania vzťahov s ostatnými ľuďmi. Z pojmu rodina, na ktorom je založený čl. 8 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti, medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa rodinnému životu (aj vtedy, keď jeho rodičia neskôr spolu nežijú). Pod ochranou osobnosti je zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, je právo na súkromie. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny, založené na silných citových väzbách. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie. Z ustanovenia čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (z. č.

120/1976 Zb.) vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny a každý má právo na zákonnú ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom. Žalobcovia navrhli, aby súd striktne rozhodol vo veci, nielen s ohľadom na konkrétny prípad, kde vznikla trvalá ujma, ale aj s progresívnym výhľadom, v dôsledku ktorého by malo byť na strane žalovanej okrem iného aj prijatie takého postoja, resp. organizačných a personálnych opatrení, aby všetkých svojich zamestnancov viedla k riadnemu a zodpovednému plneniu si svojich povinností v oblasti poskytovania starostlivosti o zdravie ľudí, najmä z pohľadu snahy o záchranu života a zdravia každého jedného pacienta, ktorý by hľadal u žalovanej pomoc.

Vedľajší účastník na strane žalovanej odvolanie nepodal, v plnom rozsahu sa stotožnil s odvolaním žalovanej.

Žalovaná v písomnom vyjadrení poukázala na ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého vo veciach ochrany osobnosti podľa O. z. sú účastníci povinní opísať rozhodujúce skutočnosti o veci samej a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do skončenia prvého pojednávania (to neplatí ak neboli splnené podmienky na vykonanie prvého pojednávania a došlo k jeho odročeniu). Zo zápisnice o pojednávaní z 12. marca 2014, ako ani zo zápisnice o pojednávaní zo 6. mája 2015, po pripustení vstupu ďalších účastníkov do konania, nevyplývajú žiadne rozhodujúce skutočnosti (opis) ohľadom rozsahu neoprávneného zásahu do práva žalobcov 2/, 3/, ktoré by oni sami predniesli alebo ich zákonný alebo právny zástupca. Tvrdenia žalobcu 1/ odzneli dňa 22. mája 2013, v ktorom čase žalobcovia 2/, 3/ neboli účastníkmi konania („maloletá dcéra bude mať v júli 6 rokov, maloletý syn 2 roky, v starostlivosti mu pomáhajú staré matky detí. Maloletej bol doporučený odklad zápisu do školy, keďže nebola vôbec aktívna, bola poslaná k psychologičke, ktorá vypracovala správu, že maloletá stále trpí stratou matky, preto bol jej odporučený odklad nástupu do školy. V čase úmrtia matky mala maloletá 4 roky, začala často plakávať, keď mala ísť do škôlky, uzavrela sa, rozprávala, že jej je smutno za mamičkou, prestala byť aktívna i v predškolskom zariadení, prestala mať záujem“). Súd prvého stupňa napriek absencii tvrdení žalobcov 2/, 3/, ako aj ich zástupcov, ohľadom emočnej bolesti, bez dokazovania uzavrel, že došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv. Uvedený záver však nevyplýva z vykonaného dokazovania po vstupe žalobcov 2/, 3/ a postup súdu nemôže byť založený na domnienkach a predpokladoch. Súd prvého stupňa tak na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. tvrdenia žalobcu 1/ priradil k tvrdeniam žalobcu 2/, 3/). Pri vstupe nových účastníkov do konania nastávajú účinky § 118a O. s. p. po skončení prvého pojednávania, ktoré bolo nariadené po pristúpení. Aj zo zápisnice zo 6. mája 2015 vyplýva, že žalobcovia 2/, 3/ po poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p. nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, nepredniesli žiadne tvrdenia, napriek poučeniu, že rozhodné skutočnosti a dôkazy majú byť označené pred vyhlásením rozhodnutia. Z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyplýva, že v obdobných prípadoch neoprávneného zásahu do osobnostných práv priznal otcovi náhradu v radovo inej výške (napr. sp. zn. 9Co/423/2012, otec, 20.000 eur) s tým, že súd prihliada na skutočnosť, že v osobe otca majú žalobcovia 2/, 3/ oporu, ako i hmotné zabezpečenie, preto požadovaná náhrada vo výške 100.000 eur nie je primeraná. Otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relutárnej náhrady, je v zmysle rozhodovacej praxe súdov zásadným spôsobom spoluurčujúcou a bezpochyby i kľúčovou pre prípadné navýšenie relutárnej náhrady. Potreba finančnej satisfakcie narastá priamo úmerne s mierou zavinenia pôvodcu zásahu. Možno dospieť k záveru, že v prípade zlého úmyslu (zámeru, formy zavinenia) na strane pôvodcu neoprávneného zásahu, mal by súd svoj postoj k takto spoločensky aj právne odsúdeniahodnému konaniu vyjadriť práve citeľným navýšením výšky zadostučinenia. V danom prípade nebolo v úmysle pôvodcu zásahu, ako ani žalovanej (osoby zodpovednej za zásah pôvodcu) spôsobiť žalobcom ujmu (naopak cieľom bolo poskytnúť pomoc matke a manželke žalobcov). Popri miere závažnosti a intenzity neoprávneného zásahu, ako i miery zavinenia jeho pôvodcu, bolo nevyhnutné skúmať okolnosti na všetkých stranách, teda nielen na strane žalovanej, ale aj žalobcov, aby nedošlo k ich prípadnému bezdôvodnému obohateniu (peniaze nedokážu nahradiť spôsobenú ujmu, čo neznamená, že peňažná satisfakcia má byť nekonečná, resp. neobmedzená). Ohľadom okolností na strane žalobcov mal by súd vziať do úvahy skutočnosť možnosti zhojenia (odstrániteľnosti) zásahu do súkromného života v budúcnosti, a to prípadným uzavretím nového manželstva, resp. osvojením detí novým rodičom. Pokiaľ by bol súd prvého stupňa riadne vykonal dokazovanie, mal by zo zisteného skutkového stavu posúdiť aj objektívnu vnímateľnosť prejavov tvrdenej nemajetkovej ujmy (pokiaľ boli tvrdené), jej prejavy a dĺžku ich trvania a prípadné vytratenie sa. Mal by tiež zhodnotiť nápravné opatrenie prijaté žalovanou ohľadom vysporiadania sa s pôvodcom zásahu (lekárom), ako i prejavenu účinnú ľútosť, s tým, že žalovaná sa nevyhýba

svojej zodpovednosti. Výška nemajetkovej ujmy určená súdom prvého stupňa je nepreskúmateľná pre nedostatok dôvodov. Žalovaná poukázala na nesprávne právne posúdenie ustanovenia § 420 ods. 2 O. z., keďže konanie pôvodcu zásahu (lekára) vybočilo tak zásadne z rámca činnosti právnickej osoby poskytujúcej zdravotnú starostlivosť prostredníctvom zamestnancov (lekár porušil základné etické princípy povolania), že nemožno postihnúť priamo túto právnickú osobu (lekár sa dopustil zásadného excesu pri plnení jeho pracovných úloh a základných povinností lekára - Hippokratova prísaha, preto by mali občianskoprávne sankcie smerovať priamo proti tejto osobe (prípadný pracovnoprávny postih nesmie presiahnuť štvornásobok priemerného zárobku pôvodcu zásahu - zamestnanca, preto žalovaná nepovažovala za spravodlivé, aby hrubé porušenie základných povinností lekára znášala žalovaná, ktorá sa spoliehala, že je to práve odborne spôsobilý lekár, ktorý v prípade ak aj pochybí, bude následne dodatočne včas robiť všetky úkony smerujúce k náprave svojho pochybenia, záchranu a zlepšeniu života pacienta). V rámci systému žalovaná nevie v predstihu včas objektívne kontrolovať konanie (nekonanie) svojich zamestnancov, ani pri vynaložení všetkej odbornej starostlivosti, resp. ich osobné zlyhanie a rezignáciu na plnenie úloh. Zodpovednosť žalovanej za neoprávnený zásah spôsobený osobou, ktorú použila (za exces), nie je absolútna.

Odvolačný súd po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalovanej (§ 212 ods. 1 O. s. p.) v spojení so závislým výrokom o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) dospel k záveru, že odvolanie vo veci samej nie je dôvodné.

Odvolačný súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie, ktoré je logické a presvedčivé, odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalovanej v odvolaní, odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

Súd prvého stupňa dospel k správne záveru majúci za preukázané, že nečakaným šokujúcim úmrtím najbližšej príbuznej žalobcov 1/, 2/, 3/ (manželky a matky) došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Porušenie povinností žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti bolo v konaní nesporné (žalovaná aj v odvolaní uznávala pochybenie s poukazom na skutočnosť, že ho nikdy nespochybnila). Aj podľa ustálenej judikatúry (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 228/2012 z 26. septembra 2013) pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu je daná analogická aplikácia ustanovenia § 420 ods. 2 O. z.. Znamená to, že zásah spôsobený zamestnancom, ktorý bol použitý právnickou osobou na realizáciu jej činnosti, sa považuje za zásah spôsobený priamo právnickou osobou (tak ako to bolo v danom prípade, keďže bola daná existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti zamestnanca žalovanej, ktorá potvrdila tiež prijatie opatrení voči zodpovednému lekárovi). Preto jej neskoršie tvrdenie o porušení základných povinností lekára (Hippokratova prísaha), kvalifikované už ako zásadný exces, bolo bez právneho významu a účelové. Vybočenie z rámca pôsobnosti právnickej osoby nie je dané tým, že činnosť zamestnanca, pri ktorej došlo ku škode, bola protiprávnym konaním (R 55/1971). Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcov, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi).

Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (por. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Obč. zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote

stretnúť (por. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Preto šokujúca (navyššie zbytočná) smrť manželky žalobcu 1/ a matky maloletých žalobcov 2/, 3/, krátko po odovzdaní života novonarodenému dieťaťu, predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom. Namiesto radosti z narodenia očakávaného nového člena rodiny a jej rozrastania, sa nečakane v dôsledku úmrtia manželky a matky celá rodinná situácia tragicky navždy zmení.

Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu žalovanej došlo v danom prípade k násilnému prerhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná už tým, že išlo o mladý manželský pár, budujúci si rodinu, s dieťaťom v útlom veku a pripravujúci sa na príchod ďalšieho dieťaťa. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostaleho, často vyžadujúca odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), sú žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, partnerskej spolupatričnosti a odovzdávanie materinskej lásky, i výchovného poslania, na ktorých je človek existenčne závislý a ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej mladej rodiny s deťmi na neúplnú rodinu, navždy strádajúcu v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež sebarealizáciu pozostalých členov rodiny. Okrem straty možnosti viesť rodinný a súkromný život, vrátane výchovy detí ich matkou, ako aj stratou manželky, ktorú utrpel žalobca 1/, náhle dochádza na jeho strane k obrovskej záťaži, presunom rodičovských úloh a starostlivosti o deti a domácnosť, výlučne na jeho osobu (to všetko v situácii veľkej emočnej bolesti v dôsledku straty partnerky, spolurodiča, s prirodzeným sociálnym a ekonomickým dopadom). Vo vzťahu k maloletej žalobkyni 2/ možno zhodne so súdom prvého stupňa konštatovať mimoriadnosť závažnosti vzniknutej ujmy, v dôsledku straty matky u dievčaťa vo veku 4 rokov, ktoré závažné dôsledky spôsobenej ujmy je nútená niesť už od takéhoto útleho veku (preukázané v relevantnej dobe aj psychologickou správou). U maloletého žalobcu 3/ je strata matky absolútna a nespochybniteľná, brániaca mu poznať svoju vlastnú matku, rozvíjať s ňou blízky vzťah a viesť rodinný život. Nemožno prehliadať ani charakter hodnôt, do ktorých bolo zasiahnuté a ich ochranu garantovanú Ústavou Slovenskej republiky (podľa článku 41 ods. 1 manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona a podľa odseku 4 tohto článku deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť). Podľa článku 1 a 3 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov spoločnosť manželstvo ako jedinečný zväzok všestranne chráni a rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Osobitné postavenie v právnom poriadku má i ochrana tehotných žien, matiek maloletých detí, špeciálne matky po pôrode dieťaťa a maloletých detí.

Keďže človek nie je vec a potencionálna možnosť nájdenia si nového partnera v budúcnosti, ako i náhradné formy osobnej starostlivosti detí, žiadnym spôsobom nezmierňujú mimoriadnu závažnosť vzniknutej ujmy a už vôbec nepredstavujú kompenzáciu absolútnej straty manželky a matky, argumenty žalovanej spochybňujúce a relativizujúce uvedeným spôsobom túto stratu, bolo potrebné považovať za právne irelevantné a značne nehumánne.

Súd prvého stupňa správne prihliadal aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade sa jednalo o pôvodcu zásahu, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, konkrétne nemocnica, teda miesto, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že zamestnanci - lekári sú dostatočne kvalifikovaní a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale i hlboko ľudský a v súlade s lekárskou etikou (por. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Z výsledku šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v predmetnej veci vyplýva, že napriek zaužívaným štandardným diagnostickým postupom, tieto neboli využité (nevykonanie USG vyšetrenia ako jednoduchšej a dostupnej metódy, resp. neskorú realizáciu CT vyšetrenia je treba považovať za neadekvátny postup pri monitorovaní stavu so známami rozvoja hypovolemického šoku, nereagujúceho na liečbu) a nedidiagnostikovanie krvácania, malo tragický následok a to smrť, hoci časový priestor na diagnostické a aj liečebné zákroky existoval a bol dostatočne dlhý. Uvedené fatálne zlyhanie je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyličenie z choroby, záchrana života a zabránenie

vzniku zdravotných komplikácií (§ 3 ods. 2 písm. a/ až c/ zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Namiesto minimálnej štandardnej zdravotnej starostlivosti, lekárskej pomoci a ochrany osoby v dobe bezprostredne po odovzdaní života svojmu dieťaťu, žalovaná poskytla presne opačný postup, s nezvratným následkom zbytočného úmrtia matky novonarodeného dieťaťa. Práve preto hrubá nebanalnosť zamestnanca žalovanej (poskytovateľa zdravotnej starostlivosti), vedúca k smrti pacienta, predstavuje mimoriadne nebezpečenstvo. Poukaz žalovanej na neúmyselnú formu zavinenia nemohol tak v kontexte vyššie uvedeného obstať.

Odvolaací súd s poukazom na uvedené konštatuje, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre meritórne posúdenie vecí, prihliadal na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, bez potreby vykonávania ďalšieho dokazovania (produktom tvrdení a dôkazov, potenciálne ale vysoko pravdepodobne spôsobilé privodiť ďalšiu citovú ujmu žalobcom, v dôsledku pokračovania v dokazovaní). Citovej ujme sa vyrovná len máloktoľrý emočný zážitok, pričom jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať.

Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadať okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohacenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vyššie uvedených v danom prípade).

Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslíť). V náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1568/09 bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie (prisúdená výška náhrady síce nesmie byť pre zodpovedný subjekt likvidačná, avšak musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život, spôsobený hrubou nebalosťou svojich zamestnancov, predchádzať a to obzvlášť v situácii, že sa jedná o zdravotnícke zariadenie - nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015).

Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch. Súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. V. I., PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14), a to nielen v obdobných, ale i v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť.

V súdnom konaní vedenom Okresným súdom Nitra rozsudkom z 10. októbra 2012 č.k. 10C/88/2009-402, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 z 2. októbra 2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za porušenie práva na súkromie vo výške po 90.000 eur každému z rodičov a súrodencom po 10.000 eur (prípadoch bdelej kómy tzv. perzistentný vegetatívny stav v spojení s hypoxicko-anoxickým poškodením mozgu s apalickým syndrómom ťažkého stupňa u poškodeného, v dôsledku toho, že počas operačného zákroku a následnej pooperačnej starostlivosti došlo zo strany zamestnancov, najmä lekárov anesteziológov, k hrubému porušeniu povinností). Rozsudkom Okresného súdu v Senici sp. zn. 3C/174/2009 zo 16. novembra 2011 bol zodpovedný subjekt zaviazaný zaplatiť spolu 400.000 eur (vo výške 100 000 eur jednotlivým žalobcom-manželovi, deťom a rodičovi) ako náhradu nemajetkovej ujmy za smrť pacientky po pôrode (poskytovateľ zdravotnej starostlivosti prostredníctvom svojich zdravotníckych pracovníkov nezabezpečil poškodenej pacientke poskytnutie zdravotnej starostlivosti lege artis, v priamom dôsledku čoho došlo pri pôrode k závažnému poškodeniu zdravia pacientky vedúcemu až k jej smrti, čím došlo k značnému zásahu do základných osobnostných práv žalobcov-manžela, detí, rodiča, predovšetkým do ich práva na súkromie a rodinný život, pričom z výsledkov šetrenia a správy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplývalo, že zdravotná starostlivosť pacientke pri pôrode a pooperačná starostlivosť lekármi nebola lege artis a bola príčinou úmrtia pacientky). Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 13C/126/2010-267 z 1. októbra 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/368/2015-311 z 1. júla 2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40 000 eur za smrť manželky žalobcu, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/256/2011-184 z 29. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8C/264/2013-223 z 28. októbra 2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa vo výške 23.000 eur, manželke zomrelého vo výške 20.000 eur a rodičom zomrelého každému vo výške 10.000 eur (pôvodcom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky). Nálezom Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015 bol zrušený rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 18. mája 2014 č.k. 30Cdo 2535/2013-529, ako i rozsudok Vrchného súdu v Olomouci zo 14. decembra 2012 č.k. 1Co/157/2012-412, predmetom ktorých bol neoprávnený zásah do práva na súkromie sťažovateľiek smrťou syna a brata, spôsobenou v súvislosti s postupom lekárov nemocnice non lege artis, priznané čiastky náhrady nemajetkovej ujmy boli vo výške 1.700.000 Kč a 1.000.000 Kč (s konštatovaním o. i., že pre sťažovateľky je ťažko pochopiteľné, že v niektorých prípadoch, z ich hľadiska menej závažných, dosahujú čiastky peňažnej satisfakcie porovnateľnú úroveň s náhradami za nemajetkovú ujmu spôsobenú úmrtím blízkeho, pričom takúto nemajetkovú ujmu pociťujú pozostalí veľmi úkorne a o to viac naliehavou sa javí potreba, aby výška náhrady bola z pohľadu sťažovateľiek spravodlivo stanovená). Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo/185/2011 zo 14. marca 2012 bolo odmietnuté dovolanie voči rozhodnutiu, týkajúceho sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 120 000 eur (z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody).

Mimoriadna závažnosť vznikutej ujmy u žalobcov v danom prípade, ako i mimoriadnosť okolností, za ktorých k porušeniu práv došlo, preto plne opodstatňovali súdom prvého stupňa priznanú a žalobcami žiadanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy (žalobca 1/ sumou 100.000 eur, žalobkyňa 2/ sumou 35.000 eur a žalobca 3/ sumou 15.000 eur). Došlo tak k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru). Podľa ustanovenia článku 8 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromia a rodinného života. Aj v ústavnej rovine je zakotvená v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, ktorá je zaručená, pričom každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Je nesporné, že medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Porušením práva jednej osoby môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie aj tej druhej z týchto osôb tvoriacich rodinné spoločenstvo. Zásahom do osobnostnej, emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je tak závažná ujma blízkej osoby, ako to je v danom prípade, zakladalo právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovenia Obč. zákonníka o ochrane osobnosti (uvedené už odznelo napr. v rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co/330/2012). Značná miera dotknutia (zásahu) osobnosti fyzickej osoby (tak ako to bolo v prípade žalobcov) je potom dôvodom na priznanie peňažnej náhrady, pretože morálne zadostučinenie nebolo postačujúce (§ 13 ods. 2 O. z.).

Odvolací súd konštatuje, že celková výška náhrady nemajetkovej ujmy (150.000 eur) nepôsobí likvidačne, a to už aj vzhľadom na vyjadrenie vedľajšieho účastníka na strane žalovanej (KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group) o poskytnutí poistného plnenia v maximálnej výške 100.000 eur. Žalovaná tiež nepoprela tvrdenie žalobcov o uzavretí mimosúdnej dohody z roku 2015 o vyplatení sumy 480.000 eur (v dôsledku toho, že žalovaná ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v inom prípade pochybila a dopustila sa protiprávneho konania, nevenovaním dostatočnej pozornosti monitorovaniu matky a plodu u pacientky po predchádzajúcom cisárskom reze, u maloletého dieťaťa tak došlo k ťažkému poškodeniu s predpokladom vývoja psychomotorickej retardácie a detskej mozgovej obrny). Nebolo možné prehliadnuť ani žalobcami uvedené tragické prípady (ktoré žalovaná nepoprela) týkajúce sa úmrtí mladých žien (aj dieťaťa) na nemocničnom oddelení žalovanej v rokoch 2009-2011. S poukazom na charakter žalovanej, ktorá je právnickou osobou, pre ktorú je pojem likvidačná suma podstatne odlišný v porovnaní s fyzickou osobou ako pôvodcom zásahu, a poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, možno konštatovať, že nepriznaním žalobcami požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by súd prvého stupňa zjavne rezignoval na dostatočné posúdenie aj preventívno-sankčnej funkcie náhrady nemajetkovej ujmy.

Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy bolo potrebné tiež vnímať v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k cenovým reláciám v súčasnej dobe, v porovnaní s následkami spôsobenými nenahraditeľnou stratou príbuzného žalobcov (čomu zodpovedá záver Európskeho súdu pre ľudského práva v Štrasburgu, že je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine). Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na cenové relácie v krajine, napríklad v oblasti trhu s nehnuteľnosťami, zodpovedá príkladom kúpnej ceny trojizbového bytu v centre mesta Trnava. Možno súhlasiť so žalovanou, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je však aspoň zmiernenie ujmy, najmä v prípadoch, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Preto nemožno konštatovať, že by priznanie takejto náhrady súdom prvého stupňa bolo prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Naopak priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej spravdnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

Námietka žalovanej týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako i jeho zmatečnosť, keďže nebolo dostatočne odôvodnené priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v odlišnej výške vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ (podľa žalovanej nebolo preukázané, že bolo výraznejšie zasiahnuté do súkromia žalobcu 1/ v porovnaní so žalobcami 2/ a 3/), nebola dôvodná. Uvedené tvrdenie žalovanej nemá oporu v žalobe a tvrdeniach žalobcov, ktorí takéto tvrdenie neuvádzali, pričom každý si z nich uplatnil výšku peňažného plnenia, ktorej sa v konaní domáhal a súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania žalobcom v plnom rozsahu vyhovel (priznal žalobcom nimi požadovanú výšku peňažného plnenia). V prípade korigovania uplatnenej výšky jednotlivých plnení súdom, by mohla takéto potreba odôvodnenia rozhodnutia vzniknúť, avšak uvedená procesná situácia nenastala.

Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 163/2015 zo 17. marca 2016).

Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z pohľadu logiky, presvedčivosti, argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa vytknúť závažné nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho

právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

K vytýkanej procesnej vade (žalovanou) týkajúcej sa vyžiadania si súhlasu k vstupu do konania žalobcov 2/, 3/ od ich zákonného zástupcu (žalobcu 1/), ako i k tvrdeniam o absencii plnomocenstva splnomocnenkyne žalobcov 2/, 3/ v čase podávania návrhu, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie už právoplatného uznesenia súdu prvého a druhého stupňa (uznesenie Okresného súdu Trnava zo 16. apríla 2014 č. k. 19C/96/2012-119 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2014 č.k. 25Co/365/2014-144), ktorým bol pripustený vstup žalobcov 2/, 3/ do konania, z dôvodu splnenia procesných podmienok pripustenia ich vstupu (§ 92 ods. 1 O. s. p.). Súdu prvého stupňa bol predložený súhlas žalobcu 1/ ako zákonného zástupcu maloletých detí s ich vstupom do konania, s dátumom jeho udelenia 10. marca 2014, teda ešte pred vydaním napadnutého uznesenia zo 16. apríla 2014, ako i plnomocenstvo na zastupovanie maloletých detí v konaní, udelené zákonným zástupcom maloletých pre splnomocnenkyňu (čím došlo podľa odôvodnenia uvedeného rozhodnutia odvolacieho súdu k odstráneniu pôvodného nedostatku). V spise na čísle listu 140 sa skutočne nachádza súhlas žalobcu 1/ ako zákonného zástupcu, aby maloletí žalobcovia 2/ a 3/ vstúpili do konania ako ďalší účastníci konania na strane žalobcu, ktorý bol udelený 10. marca 2014, teda ešte pred vznesením procesného návrhu na vstup ďalších účastníkov do konania (maloletých detí) na súdnom pojednávaní dňa 12. marca 2014. Obdobne sa na čísle listu 139 tohto spisu nachádza plnomocenstvo, ktorým žalobca 1/ splnomocnil splnomocnenú zástupkyňu, aj k zastupovaniu žalobcov 2/ a 3/ v danom súdnom konaní, ako i k rozšíreniu uplatňovaného žalovaného nároku, imateriálnej ujmy vyjadrenej v peniazoch (zo dňa 10. marca 2014).

Stotožniť sa nebolo možné ani s ďalšou procesnou námietkou žalovanej, vytýkajúcou nesprávny procesný postup súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na zmenu žaloby, vznesený pred právoplatnosťou uznesenia o vstupe účastníkov do konania. V prípade podania návrhu na pristúpenie ďalších účastníkov do konania na strane žalobcu, bolo procesnou povinnosťou súčasne s návrhom na vstup žalobcov 2/, 3/ navrhnúť a vymedziť predmet konania, teda plnenie ktorého sa pristupujúci účastníci konania mienia domáhať. Bez takéhoto vymedzenia by nebolo možné posúdiť dôvodnosť samotného návrhu na vstup (podľa § 92 ods. 1 O. s. p. súd môže pripustiť vstup ďalšieho účastníka do konania, nejedná sa ale o automatický procesný nárok účastníka konania). Pre kvalifikované posúdenie naplnenia zákonom stanovených podmienok pre uvedený procesný úkon bolo nevyhnutné súčasne vymedziť petít žaloby vo vzťahu k pristupujúcim účastníkom konania (predmet plnenia, ktorý si uplatňujú v konaní). Tým prirodzene dochádza k zmene žaloby, o ktorej súd prvého stupňa právoplatne aj rozhodol, a to v uznesení o pripustení vstupu žalobcov 2/, 3/ do konania. V dôsledku rozdielnej prípustnosti opravného prostriedku (podľa § 202 ods. 3 písm. f/ O. s. p. odvolanie proti uzneseniu o pripustení zmeny žaloby nie je prípustné), ako i iniciovania odvolacieho konania žalovanou, voči výroku o pripustení vstupu maloletých žalobcov do konania, nadobudlo právoplatnosť uznesenie v časti výroku o pripustení zmeny žaloby skôr.

Odvolací súd preto konštatuje, že žalobcovia využili procesné právo dispozície s návrhom, ako aj právo rozšírenia okruhu účastníkov konania a zákonom stanovené podmienky pre vyhovie ich procesným návrhom boli splnené. Žalovanou uvádzané právne úvahy týkajúce sa samostatného alebo nerozlučného spoločenstva účastníkov konania boli preto v dotknutých procesných situáciách bez právneho významu.

Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym posúdením námietky premlčania súdom prvého stupňa, vznesenou žalovanou voči žalobcom 2/, 3/, ktorá nebola dôvodná. Návrh na vstup maloletých žalobcov do konania a uplatnenie ich nároku voči žalovanej boli prednesené do zápisnice na súdnom pojednávaní 12. marca 2014 a teda pred uplynutím trojročnej premlčacej lehoty, počiatok ktorej je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu (por. rozsudok Najvyššieho súdu z 27. novembra 2012 sp. zn. 2 Cdo/194/2011), dňa 15. júla 2011. Dátum rozhodnutia o procesnom návrhu a dátum nadobudnutia právoplatnosti boli preto bez právneho významu na plynutie tejto lehoty (podľa § 79 ods. 1 veta prvá O. s. p. konanie sa začína na návrh).

Napriek ustanoveniu § 205 ods. 3 O. s. p., v zmysle ktorého rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie, v záujme naplnenia požiadavky presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia, odvolací súd uvádza nasledovné:

Argument žalovanej, že v konaní boli uvádzané tvrdenia žalobcu 1/, týkajúce sa emočnej bolesti a ujmy maloletej žalobkyne 2/, pred jej vstupom do konania a chýbali aj tvrdenia žalobcov 2/, 3/ ohľadom ich emočného strádania, bol účelový, s ktorým sa odvolací súd nestotožnil. Žalovanou citované tvrdenia žalobcu 1/ (na súdnom pojednávaní 22. mája 2013) postačujúcim spôsobom požiadavku relevantných tvrdení naplnili, už vzhľadom na intenzitu a mimoriadnu závažnosť ujmy stratou matky maloletých detí v útlom veku (v čase zásahu mala žalobkyňa 2/ 4 roky, v čase súdneho pojednávania takmer 6 rokov a žalobca 3/ necelé 2 roky). Boli postačujúce aj na preukázanie emočnej ujmy, ako i hĺbky neoprávneného zásahu do ich práv garantovaných ústavou, ako aj medzinárodnými dohovormi. Hoci emočné vnímanie je výsostne individuálne, za daných okolností bolo možné jeho prejavy dôvodne predvídať. Jedným z najtypickejších príkladov citovej ujmy je nesporne strata blízkej osoby, ktorej sa, vzhľadom na intenzitu prežívania, aká sa s ňou obyčajne spája, vyrovná len máloktorý iný emočný zážitok. Odvolací súd zdôrazňuje, že aj pri aplikácii procesných predpisov je potrebné dbať, aby už ujmu postihnutý účastník konania sa nestal „obeťou“ ústavne nekonformného, formalistického a účelového výkladu procesných pravidiel (aj s prihliadnutím na dĺžku súdneho konania a využívania opravných prostriedkov i voči procesným rozhodnutiam súdov, s čím súvisí časové vzdaľovanie poskytnutia odškodnenia, v dôsledku čoho sa poškodený stáva znova obeťou).

Nedôvodný bol tiež argument žalovanej, týkajúci sa koncentračnej zásady (§ 118a O. s. p.), v zmysle ktorej je povinnosť opisu rozhodujúcich skutočností a označenia dôkazov na preukázanie svojich tvrdení koncentrovaná (okrem výnimiek) najneskôr do skončenia prvého pojednávania. Tvrdenie žalovanej je protirečivé, keďže poukazovala na prednes relevantných tvrdení žalobcu 1/ (vo vzťahu k žalobkyňi 2/) už pred vstupom žalobcov 2/ a 3/ do konania, v dôsledku čoho nemohla byť porušená koncentračná zásada. Žalovaná nekonkretizovala, na aké ďalšie tvrdenia žalobcov 2/, 3/ nemožno prihliadať a v tomto smere jej námietka nebola konkrétna. Objektívnu vnímateľnosť prejavov tvrdenej nemajetkovej ujmy mal súd prvého stupňa dostatočne preukázanú na základe vykonaného dokazovania.

Účinná ľútosť a zhodnotenie nápravných opatrení prijatých žalovanou voči jej zamestnancovi (lekár) boli bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo 265/2009 odôvodnil zaradenie práva na rodinný a súkromný život do nemajetkovej sféry nasledovne: „protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, konkrétne sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj sféra citová i emocionálna. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Vyslovenie ľútosti možno kvalifikovať v danom prípade len za elementárny prejav slušnosti. Vyporiadanie sa s pôvodcom zásahu zase predstavuje riešenie vzťahu zamestnávateľa a zamestnanca, s čím je spojené kvalifikované ďalšie fungovanie žalovanej z hľadiska naplnenia jej poslania a zmysluplnej existencie.“

Pri posudzovaní miery zavinenia bolo nevyhnutné prihliadať aj na charakter subjektu pôvodcu zásahu, keď v danom prípade sa nejednalo o fyzickú osobu, ako ani o zásah spôsobený porušením pravidiel cestnej premávky. Mimoriadne závažný následok vznikol v dôsledku postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (právnickej osoby) non lege artis (neposkytnutie zdravotných služieb podľa pravidiel vedy a uznávaných medicínskych postupov). Pri posudzovaní okolností neoprávneného zásahu bolo prihliadané na okolnosti obidvoch procesných strán, pričom výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, zohľadňuje životnú úroveň v krajine (adekvátne cenovým reláciám materiálnych vecí nie je spôsobilá predstavovať bezdôvodné obohacovanie). Slúži len na zmiernenie následkov vznikutej ujmy tak, aby bol dosiahnutý účel tohto kompenzačného konania a žalobcovia 1/ až 3/ neboli považovaní naďalej ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach (čl. 8 ods. 1), ako aj Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb., čl. 10 ods. 2, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života), ako i porušenia čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života). K všeobecnému poukazu žalovanej na rozhodnutie odvolacieho súdu (sp. zn. 9Co/423/2012), priznávajúce náhradu nemajetkovej ujmy vo

výške 20.000 eur (otec) s tým, že v danom prípade majú v osobe otca žalobcovia 2/, 3/ oporu i hmotné zabezpečenie, bolo potrebné opakovane zdôrazniť okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ako i závažnosť vznikutej ujmy, predstavujúce prípad markantne silnejšej intenzity, opodstatňujúci záver pre vyhovieň žalobe.

Odvolačný súd preto podľa § 219 ods. 1 O. s. p. napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti trov konania zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3 náhradu trov konania vo výške 632,39 eur, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám splnomocnenej zástupkyne žalobcov. Súd prvého stupňa správne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. a teda zásadu úspechu žalobcov v konaní, na základe ktorej im vznikol nárok na náhradu trov konania. Správne posúdil i výšku odmeny za úkony právnej služby, ktoré náležite konkretizoval, (5 úkonov x 91,29 eur, 1x štvrtina základnej sadzby tarifnej odmeny 22,82 eur, t. j. 479,27 eur), spolu s režijným paušálom 1x v roku 2012 vo výške 7,63 eur, 2x v roku 2013 vo výške 15,62 eur, 2x v roku 2014 vo výške 16,08 eur a 1x v roku 2015 vo výške 8,39 eur), aj s náhradou DPH vo výške 20%, teda 105,40 eur, t. j. celková suma trov právneho zastúpenia predstavovala 632,39 eur (nie ako to uviedol súd prvého stupňa 635,39 eur).

Aj v odvolacom konaní boli žalobcovia úspešní a podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. im vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Z dôvodu, že žalobcovia nepodali návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania a zo spisu vznik trov konania (s výnimkou trov právneho zastúpenia, ktoré však vyčíslené neboli) nevyplýval, preto žalobcom náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.